

जम्ब्वोष्ठ = जम्ब्वोष्ठ सूच. 2, 299, 18.

जम्भ् s. जम्.

जम्भ (von 1. जम्) m. f. (श्री) und n. TRIK. 3, 5, 23. 1) m. a) parox. gew. pl. Gebiss: अग्निर्जम्भैस्तिगितैरिति RV. 4, 143, 5. 148, 4. 7, 3, 4. 4, 7, 10. जम्भैर्भिर्विष्टमृशध्वनानि 7, 7, 2. नृदि ते प्रतिधृषे जम्भोसो यद्वितिष्ठसे 8, 49, 14. 10. 87, 3. 113, 8. du. VS. 11, 79. sg. Rachen AV. 3, 27, 1. VS. 15, 15. Dunkel ist die Stelle RV. 4, 37, 5. Augenzahn, Fangzahn H. 533. Zahn, 3357. TRIK. 2, 6, 29. 3, 3, 286. H. an. 2, 308. fg. MED. bh. 4. P. 5, 4, 125, Sch. Kinnbacken (रुनु) H. an. — b) oxyt. der Zermalmner, Verschlinger, von Unholden AV. 2, 4, 2. मा त्वा जम्भः संकुनुमी तमौ विदत् 8, 1, 16. ऽगृहीतं काण्ड. 32. 35. — c) N. pr. gaṇa शिवादि zu P. 4, 1, 112. verschiedener Unholde TRIK. 3, 3, 286. H. an. MED. MBh. 2, 2105. 3, 16365. HARIV. 13227. Bālg. P. 8, 10, 21. von Vishṇu oder Kṛṣṇa besiegt MBh. 3, 3760. 5, 1884. 1931 (Feind Indra's). 7, 386. HARIV. 9156. von Indra Abg. 8, 20. MBh. 12, 3660. Anführer der Daija im Kriege gegen die Deva unter Indra Mārk. P. 18, 16. H. 173. ein Sohn Prahrāda's HARIV. 12461. Hiraṇjakaçipu's 12914. Schwiegervater Hiraṇjakaçipu's Bhāg. P. 6, 18, 11. Vater Sunda's R. 1, 27, 7. — d) = जम्भीर, जम्भल, जम्बीर Citronenbaum AK. 2, 4, 2, 5. TRIK. 3, 3, 286. H. 1149. H. an. MED. — e) das Essen, Speise, = भोजन, भक्षण, भक्ष्य H. an. MED. Sch. zu P. 5, 4, 125. Statt व्यवहारे ist TRIK. wohl व्यवहारे zu lesen. — f) das Aufbeissen, Aufknacken, Erklärung, Deutung: इति ते कथयति स्म ब्राह्मणा जम्भसाधकाः MBh. 5, 2474; vgl. जम्भक 1, b. — g) Köcher H. an. — h) Theil (श्री) ebend. — 2) f. श्री = जम्भा das Aufsperrn des Mundes Rāgan. im ÇKDr. — Vgl. अक्षजम्भ, कुं, तपुर्जम्भ, तिग्मं, तृष्टं, वीकुं, सुं.

जम्भक (wie eben) P. 7, 1, 61, Sch. 1) adj. a) zermalmend, verschlingend: रिपुं R. 1, 30, 9. — b) aufknackend, erklärend, deutend: ब्राह्मणैर्वेदकल्पैश्च विद्याजम्भकवार्तिकैः MBh. 5, 2470; vgl. जम्भ 1, f. — 2) m. Bez. eines Unholds oder eines verachteten Menschenschlags VS. 30, 16. Bez. verschiedener in mythischen Waffen hausender böser Geister (vgl. शब्देवता): दैदा मन्त्रं जम्भकानां वशीकरणमुत्तमम् R. Gorr. 1, 31, 4. कृशाश्चतनया स्त्रेते जम्भकाः कामरूपिणः 10. Bez. eines an diese gerichteten Spruches i. N. pr. eines von Kṛṣṇa besiegt Dāmons (vgl. जम्भः): ततश्चर्मपवतीकूले जम्भकस्यात्मजं नृपम् । दर्श वासुदेवेन शेषितं पूर्ववैरिणा ॥ MBh. 2, 1111. N. pr. eines Wesens im Gefolge von Çiva Vjāpi zu H. 210; vgl. HARIV. 9357. LANGL. I, 513. — 3) m. Citronenbaum ÇARDAK. im ÇKDr. — 4) f. श्री das Aufsperrn des Mundes Rāgan. im ÇKDr.

जम्भकुण्ड (जम्भ + कुण्ड) n. N. eines Tirtha Verz. d. Oxf. H. 77, b. जम्भद्विष् m. der Feind des Ġambha, Bein. Indra's H. 174, Sch.

जम्भन् = जम्भ in तृष्णं, सुं, सोमं, हरितं P. 5, 4, 125.

1. जम्भन (von 1. जम्भ्) adj. f. ई zermalmend, vernichtend; subst. Zermalmner u. s. w.: स्वजस्य AV. 10, 4, 15. त्वं जम्भनी मोहिनी च माया (डुर्गा) MBh. 6, 807. VJUTP. 107. — Vgl. कण्वं, पिशाचं, मशकं, यातुं, व्याघ्रं.

2. जम्भन (von 2. जम्भ्) n. Betschlaf Vop. 108, 7, v. 1.

जम्भोदिन् (जं + भे) m. Ġambha's Spalter, Bein. Indra's AK. 1, 4, 39.

III. Theil.

जम्भर m. = जम्भल Citronenbaum ÇARDAK. im ÇKDr.

जम्भल 1) m. a) = जम्बीर Citronenbaum AK. 2, 4, 2, 5. TRIK. 3, 3, 292. H. 1149. an. 3, 651. MED. I. 93. — b) N. pr. eines Ġina (= पूर्वपत्न, मणिभद्र) TRIK. 1, 1, 19. 3, 3, 392. H. an. MED. — c) N. pr. eines Mannes SCHIERNSA, Lebensb. 281 (51). — 2) f. श्री N. pr. einer Rākshasi: समुद्रस्योत्तरतीरे जम्भला नाम राक्षसी । तस्याः स्मरणमात्रेण विशल्या गर्भिणी भवेत् ॥ इति ज्योतिषतत्त्वे राजमार्तण्डम् ÇKDr. VJUTP. 107.

जम्भलिका f. eine Art Gesang VIKR. 53, 3; vgl. S. 514. 515.

जम्भसुत (जं + सुत) adj. mit dem Gebiss gepresst, ausgekaut: इमं जम्भसुतं पिब RV. 10, 80, 2.

जम्भारि (जम्भ + अरि) m. Ġambha's Feind: 1) Indra UTTARAHASHADHA im ÇKDr. — 2) Indra's Donnerkeil TRIK. 1, 1, 62. VIÇVA im ÇKDr. — 3) Feuer VIÇVA.

जम्भिन् m. = जम्भीर Citronenbaum ÇARDAK. im ÇKDr.

जम्भीर m. 1) Citronenbaum AK. 2, 4, 2, 5. VJUTP. 135. — 2) = जम्बीर eine Art Ocimum BHAR. zu AK. 2, 4, 2, 60. ÇKDr.

जम्भ्य (von जम्भ) m. nach MAHLB. Schneidezahn, eher wohl Backenzahn (molaris): देष्ट्रान्याम्, जम्भ्यैः, रुनुन्याम् VS. 11, 78. ÇAT. Bh. 11, 4, 1, 5.

जय (von जि) 1) adj. f. श्री am Ende eines comp. gewinnend, besiegend; s. कृतंजय, धनं, पुरं, शतंजया, शत्रुं. — 2) m. a) oxyt. Sieg, Bestiegung, Gewinn, das Gewinnen (im Kampf, Spiel, Streit, Process) P. 3, 3, 56, Sch. AK. 2, 8, 2, 78. 3, 3, 12. H. 803. an. 2, 360. MED. j. 24. AV. 7, 50, 8. ÇAT. Bh. 6, 7, 2, 5. M. 7, 183. 197. 10, 115. N. 14, 19. RAÇH. 3, 57. PĀNĀT. 1, 236. जयकृत् Sieg verleihend VARĀH. BṚH. S. 43 (34), 20. 62, 2. 87, 25. 93, 13. जयगत siegend, siegreich 17, 12. जयद Sieg verleihend 17, 18. 42 (43), 27. प्रत्यर्थिनो दत्तजयैः RĪGĀ-TAR. 6, 25. जयपराजयम् DhŪRTAS. 92, 2. PĀNĀT. 167, 4 (wo so zu lesen ist). आदित्यस्य das Gewinnen, Erlangung der Sonne KHĀND. UP. 2, 10, 6. व्युं BHĀG. P. 5, 19, 22. कल्पयुषो स्थानजयात्युर्नर्वात्तपायुषो भारतभूजयो वरम् 23. इन्द्रियाणो Sieg über die Sinne, Bezählung der Sinne M. 7, 44. कामक्रोधं R. 1, 64, 12. आत्मं Selbstbestiegung BRAHMA-P. 38, 9. ein Sieg den man selbst davonträgt N. 26, 11. जयकाले तु सत्त्वस्य als das wahre Wesen die Oberhand hatte BHĀG. P. 7, 1, 8. सदासनं das Ueberwinden eines bequemen Sitzes so v. a. schmerzloses Entsagen 3, 28, 5. प्राणं ebend. रुजय Heilung einer Krankheit VOP. 8, 103. — b) ein zum Sieg helfender Spruch PĀN. GṚH. 1, 5. Dieses ist viell. das जयैः करणम् P. 6, 1, 202. — c) N. zweier Pflanzen: a) Premna spinosa oder longifolia AK. 2, 4, 2, 47 (v. 1. जया). — ß) eine gelbe Varietät von Phaseolus Mungo Lin. H. 1172. — d) N. des dritten Jahres im 6ten Lustrum des Jupitercyclus VARĀH. BṚH. S. 8, 38. — e) Bein. der Sonne MBh. 3, 154. Indra's H. ç. 30. — pl. eine Klasse von Göttern VIJU-P. in Verz. d. Oxf. H. 56, b. — N. pr. des Sohnes von Indra (vgl. जयत्त) H. 175. H. an. MED. आङ्गिरस (रेन्द्र) Ind. St. 3, 217. — आपो नामैशाने कोपो कैताशनं च सावित्रः । जय (eine Gottheit, aber nicht = जयत्त, da dieser schon früher aufgeführt wird) इति च वैर्हते रुद्रश्चानिले ऽभ्यन्तरपदेषु (वास्तुपुरुषस्य) VARĀH. BṚH. S. 52, 48. — N. pr. eines Dieners von Vishṇu BHĀG. P. 3, 16, 2. eines Nāga MBh. 5, 3633. 9, 2554. eines Dāna va HARIV. 13093. eines Ṛshi unter dem 10ten Manu

3*